

Et blad for deg
som vil lese
om det som
skjer lokalt

Oktober 2024

Menighetsbladet

Nordberg og Maridalen sokn

Tidens loppemarked i
Nordberg og Maridalen s. 10

Tobias Orderud - ny på Lions
kunstutstilling. s. 5

Så er det bare å glede seg til
julemarked s.32

Vil ha med flere unge til å
syng i kor s. 16

Møt soknepresten i
Maridalen. Han er på
rett sted i verden s.8.

Slik jeg ser det

Måltidet

Det var i vår at nyhetene meldte: «Mer enn hundre drept i matkø i Gaza». USA slipper tusenvis av «måltider» fra lufta over Gaza. Samme helga hygga vi oss rundt bordet med god mat sammen med barnebarn. Mat og måltid hva betyr det?

Mat stopper sult. Det minner oss om at det er natur vi lever av. Noen har skapt maten vår gjennom arbeidet sitt. Måltidet binder oss sammen. Vi kan ikke leve uten! Likevel er tanken på utbytting, urettferdighet og ødeleggelse av naturen en «klump i halsen» mens vi hygger oss.

Vi bodde i Etiopia noen år og opplevde ikke mindre enn to sultkatastrofer. Klumpen i halsen var der, men måltidene med noe av verdens herligste mat, injera og wat, vil vi aldri glemme; vennskapet, delingen og gleden!

Kan sekker med mel og kanner med matolje som daler ned fra fly inne mellom bombene bli virkelige måltider? Maten er merket «Gift from the USA», akkurat som bombene som IDF drysser over dem. Det er noe som mangler for at det kan bli måltider! Vennskapet, rettferdig deling og gleden!

Se på han, sa de om Jesus, han spiser med syndere og tollere. «Feil venner», tenkte de nok. Men han forble lojal mot dem, kjempa deres sak, var opptatt av deres problemer og av utstøtte og «hedninger» som oss.

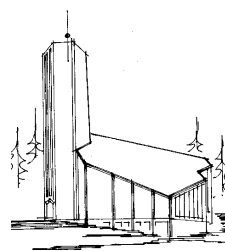
To deppa disipler rømte til Emmaus, bort fra farene i Jerusalem etter at Jesus var henretta. De hørte alt Jesus forklarte teoretisk mens han snakka med dem på veien. Men først da de delte et måltid, kjente de ham igjen. En venn de spiste sammen med!

I Maridalen har vi ei tid hatt kirkemiddager. En suksess! Mange kommer, også mange som sjelden kommer til de «teoretiske forklaringene» i gudstjenesten. De treffer venner, og maten bekrefter vennskapet. Kanskje kirkekaffen er nesten like viktig som gudstjenesten?

Da Jesus spiste påskemåltidet med disiplene sa han: «Gjør dette så ofte som dere spiser det, til minne om meg». Da får jeg en kjettersk tanke: Hvorfor gjør kirken nattverden så uhyggelig forskjellig fra et måltid?

Denne gangen er det **Gunnar Bjune** som deler noen tanker

NORDBERG MENIGHET

Åpen kirke - med Jesus i sentrum

MARIDALEN KIRKE

Kirken i dalen, dalen i kirken

Kirketorget i Oslo

Kontakt Kirketorget når du skal ha dåp eller bryllup.

Åpent alle hverdager kl. 08.00-15.30

Telefonnummer: 23 62 90 09

Mail: kirketorget@oslo.kirken.no

Post-/ gateadresse: Akersbakken 32, 0172 Oslo

Menighetenes nettsider

Nordberg og Maridalen menigheter har sine egne nettsider og vi er på Facebook og Instagram. Dette oppdateres kontinuerlig. Der finner du omtale av aktuelle arrangementer i menigheten, sammen med nyttige opplysninger om dåp, vielser og begravelser - og andre fakta om menigheten. Her er nettadressene:

www.kirken.no/nordberg

www.kirken.no/maridalen

www.facebook.com/nordbergmenighet

www.facebook.com/maridalenkirke

Menighetsbladet

Nordberg og Maridalen sokn

Utgiver: Nordberg menighetsråd

Redigeres etter redaktørplakaten og vær varsom-plakaten

Redaktør og layout: Unni Harsten tlf. 907 54 341

E-post til menighetsbladet: uh564@kirken.no

I redaksjonen:

Elin Toft

Gunnar Grøndahl

Helge Kjøllesdal

Ingerd Irgens Hynnekleiv (permisjon)

Kirsten Bjune (spesielt for Maridalen)

Lillian Dombestein

Forsidefoto: Kirsten Løvdal Bjune

Trykkeri: Merkur Grafisk AS

Neste nummer utkommer ca 10.november. Stoff til nummeret må leveres innen 21. oktober

Gaver til menighetsbladet:

Bladet lages av frivillige og deles ut gratis til alle husstander i Nordberg og Maridalen sokn. Vi er takknemlige for gaver til dekning av utgiftene.

Konto: 1645.02.27092

Vipps: 565614

Velkommen til å møte både nye og velkjente kunstnere

Årets kunstutstilling blir rekordstor. I år skal hele 42 kunstnere vise frem sine beste arbeider.

Nordberg Lions inviterer til kunstutstilling helgen 15.-17. november i kirkestua.

På utstillingen presenteres mange forskjellige stilarter og kunstformer med et variert og spennende utvalg av grafikk, maleri, keramikk, skulptur og tekstil.

- Det blir garantert noe for enhver smak, mener arrangørene.

Kunsten er til salgs og inntekten fordeles mellom kunstneren og Nordberg Lions sitt veldedige arbeid.

Det betyr hjelpeprosjekter for barn og unge i lokalmiljøet, støtte til Norsk førerhundskole og til øyehelse for barn i utviklingsland og andre ideelle prosjekter.

- Utstillingen bør være et mål for helgen, enten man er ute for å kjøpe noe eller ikke. Det er like mye et kultur- og sosialt arrangement som en salgsutstilling. Og det er helt gratis å komme innom, lokker arrangørene.

Det blir servert kaffe og en liten munnfull. I tillegg blir det utlodning med fine kunstverk som premie.

Årets kunstnere er både kjente navn fra lokalmiljøet og nye deltagere fra andre steder.

Sted:

Kirkestua ved Nordberg kirke

Tid:

Åpning fredag 15. november kl. 16.00

Lørdag 16. nov. kl. 12.00 - 17.00

Søndag 17. nov. kl. 12.00 - 17.00

Deltakerliste på årets Lions-utstilling

Alf O. Johansen
 Anne Brith Geiran
 Anne Sofie Nomeland
 Birgitte Wyller-Berntsen
 Bjørg Johansen
 Bjørg Mary Aasen
 Brita Dagestad
 Dag Vatle
 Debbie Mathisen
 Eirin Hov
 Ellen Gullerud
 Hanne Rekkebo
 Hazel Henriksen
 Hong Fei
 Ingrid Essy Ude'n
 Jon Guerreiro
 Jon Solberg
 Jorunn Valen-Sendstad
 Karen H. Surhke
 Kari Eldnes
 Karin Wesenberg
 Kristian Ismail
 Kåre Eriksen
 Linda Moen Selberg
 Loes Cats
 Marilyn Amatruda
 Mary Topper
 Odd Hoff-Pedersen
 Ragnar Carelius
 Ragnfrid Næss
 Randi Stang
 Randi Tvedt Haga
 Rein Follestad
 Rigmor Jacobsen
 Sigrunn Slaathaug
 Siv Rutgeron
 Tobias Orderud
 Thomas Waadeland
 Unni Hagelund Harsten
 Unni Naumann
 Zeeshan Ali
 Åse Margrethe Hansen

Årets hovedutstiller er Birgitte Wyller-Berntsen. Hun jobber både med keramikk og metall. Les mer om henne på neste side.

Foto: Tobbe Malm

Birgitte Wyller-Berntsen (58) er hovedutstiller på Lions kunstutstilling i høst. Et av hennes arbeider ser du på årets plakat. Birgitte har jobbet med keramikk fra hun var fire år.

I kjelleren har Birgitte atelier. Her arbeider hun både med keramikk og metall.

Foto: Tobbe Malm

Ikke redd for store endringer

- Da jeg var barn ville jeg heller lage noe enn å leke. Jeg fikk komme til naboen som var keramikker og holde på med leire. Da jeg var elleve fikk jeg min egen dreiebenk, forteller Birgitte som bor i familiens gamle hus i Voksenlia bak Holmenkollbakken.

I det gamle huset har hun verksted i kjelleren og stor hage med seriøs drift av kjøkkenhage. Potethøsten er allerede blitt svært omfattende. I huset der Wyller-slekten har bodd i generasjoner, vil Birgitte bo livet ut. Det til tross for at tomte er bratt og de må kjøpe inn vinterforsyninger før snøen kommer. Da slipper de å bære opp mer enn høyst nødvendig på vinterføre.

Ulykke og utdanning

I ungdommen ble det viktig å komme seg ut og få en utdanning. I hele barndommen gikk hun mye i naturen med faren, og naturfag ble en viktig interesse som resulterte i studier i genetikk på universitetsnivå i USA. Men først tok hun språkstudier i Frankrike.

- Før jeg startet studiene, var jeg ute for en bilulykke og ble alvorlig skadet. Likevel ville jeg ut i verden. I USA var det mulig å ta flere fag på en gang. Det ble både genetikk, fransk, «native american studies» og keramikk, forteller Birgitte som ble i USA i fem år.

Men skadene fra bilulykken ble ikke borte. Problemer med hukommelsen og med kroniske smerter ble for mye for et vanlig arbeidsliv. I

tillegg fikk hun et barn som krevde oppfølging ut over det vanlige. Et liv som kunstner har gitt henne den nødvendige fleksibiliteten til å kombinere livsviktig trening og arbeid med kunsten.

- Jeg uttrykker meg mest i keramikk, men bruker også andre materialer som metall – særlig jern og kobber. Samboeren min er både metallkunstner og smed. Vi har mye glede av hverandre også på det kunstneriske området, forteller Birgitte.

Metamorfoser

Både i kunsten og i livet har Birgitte vært opptatt av metamorfoser – gjenomgripende forvandlinger.

- Livet er ikke og skal ikke være en dans på roser. Når det verste skjer – gir

det nye muligheter. Det hender dører slenges igjen, men vi har et valg mellom å gi opp og å gå videre på en annen måte, mener hun som har opplevd dette bokstavelig talt på kroppen.

I kunsten har hun opplevd en inspirerende metamorfose i den senere tiden:

- På en reise i Sverige kom vi over et gammelt mursteinshus som hadde brent ned. Vinduene hadde smeltet ned og forbundet seg med murruss og andre materialer. I nedkjølingen fikk de islett av prismer og krys-taller i vakre formasjoner. Jeg samlet sammen så mye jeg kunne. I atelieret har jeg studert dem, funnet nye tyngdepunkt og montert dem på små pidestaller av jern. På

den måten har det som i utgangspunktet var katastrofe, fått nytt liv. Det er som i livet ellers. En tragedie blir til nye muligheter, fastslår hun.

Birgitte har bedrevet kunst under skiftende forhold. Noen ganger i atelierfelleskap, noen ganger alene. Nå har hun falt til ro med atelier i egen kjeller. Kunsten er helt livsviktig – uansett hvor atelieret er. Hun har også vært med-driver av galleri Soot på Bærums Verk i et par år.

Kvinnekropper

- Kunsten er min måte å uttrykke livet på. Det er min egenerapi. Når jeg går i skogen og leter etter materialer som kan brukes i et kunstverk, tømmer jeg hodet samtidig. Jeg er avhengig av stillhet. Ofte opplever jeg full flyt når jeg er i kreative prosesser. Det er fantastisk.

Birgitte er også opptatt av å framstille kvinner og kvinnekropper i kunsten. Hun har hentet inspirasjon blant annet fra Picassos kvinnefigurer.

- Andre skal ikke bestemme over kvinners kropp, hvordan den skal være eller se ut. Jeg vil uttrykke urkraften i kvinner. Derfor har jeg laget amfibie-lignende kvinnefigurer som kan stå uskadet også i malstrømmer, sier Birgitte Wyller- Berntsen.

Verkene hennes kan du se på Lions-utstillingen i kirkestua.

• Unni Harsten

Tobias Orderud (34) - fersk utstiller på Lions kunstmarked

Tobias er vokst opp på Korsvoll, men etter videregående dro han til Danmark for utdanning. Nå bor han i København og er kunstner på heltid. Han har gått et stykke vei for å komme dit.

Det startet med faget medier og kommunikasjon på tre ulike videregående skoler, inkludert et år i England.

- Jeg hadde behov for å komme til steder der ikke alle tenkte likt eller kunne tenke seg bare en måte å leve på. Jeg følte at det ikke var plass til meg i den settingen, sier Tobias som fortsatte på alternative veier.

Computer-kunst

Etter videregående gikk ferden til Viborg for å studere klassisk tegning og etterpå ta Bachelor i Computer Graphic Arts på VIA University College. Der ble det for det meste kreativt arbeid på computer. Han lærte å animere alt som ikke er figurer i tegnefilm.

- Det var gøy. Jeg nøt den tiden. Jeg lærte hvordan ulike uttrykk og stiler fungerer. Jeg fikk innblikk i fargelære, ulike stiler og strøk. Men selv om det var lærerikt og artig, ble det for teknisk. For meg ble det uinteressant å jobbe på en skjerm, forteller Tobias.

Han begynte å male med gouache - vannfarger blandet med kritt. Han fikk også en dyktig lærer.

- Jeg hadde jobb med bakgrunnsmaling og konseptmaling med animasjonsfilm (digitalt) på fulltid, men følte et behov for å

male noe ærlig heller enn etter andres ønsker.

Tobias hadde det dårlig med seg selv og forsto at han var på feil sted. Han hadde malt hele tiden ved siden av jobben, men skjønte at han måtte gjøre det på heltid.

Han fant et atelierfelleskap som han har vært i helt til i sommer. Da gikk han over til å male ute i det fri.

Kjenne på lyset

- Jeg er tiltrukket av opplevelser. Jeg må være tilstede i noe i lang tid - kjenne på miljø, lys, farger og overflater - helt til det sier meg noe. Til jeg finner ut hvorfor det er interessant.

- Jeg lærer hele tiden. Jeg må lage noe ærlig, jeg må forstå det i dybden. Jeg har malt noe med olje, men akvarell er den store kjærligheten. Det har muligens ikke like høy status, men jeg liker å male på papir. Lerret føles mer klumpete, sier Tobias.

Nå prøver han å finne ut hvor veien går videre. Han vil gjerne lære mer, men er usikker på hvor han kan lære mest. Uansett - Tobias har funnet sin lidenskap.

• Unni Harsten

Bildet "Nesten alt og mye mer" er opprinnelig en akvarell som nå selges som signerte trykk. En fryd for alle nysgjerrige barn.

Fra skisseboka

Tobias bruker mange teknikker; akvarell, gouache samt olje som på bildet av bord og stol. Men skisseboka er alltid med og brukes daglig.

Gry Jæger og Jon Galtung-Dysvik

Birøkterne på Sørbråten

Hvilket sted for honningproduksjon! Gry og Jon har trådt inn i rekken av pensjonister og funnet det de vil drive med.

Som veterinær falt det naturlig for Gry å velge noe som lever. Og her på toppen av Sørbråtaskauen hvor huset ligger, ser jeg - i tillegg til bikubene - både høner og haner og hunden Victor i hagen rundt oss. Og i år har de faktisk sett salamander i dammen, forteller Jon.

- Vår oppgave er å passe på at bidronninga har et sted til eggene, slår Gry fast.

- Når biene svermer i naturen, slår de seg ned der hvor de finner et egnet sted, f.eks. på en vegg. Derfor er det viktig å ha kontroll på dem, forteller hun.

Bisamfunnet

Honningbienes samfunn er fascinerende. Biene styrer alt sjøl. Alle har sin oppgave. Når arbeiderbiene, hunnene, har blitt klekket, gjør de rent og rydder etter seg. De mater yngelen, mens de gamle arbeiderbiene drar ut og henter nektar.

Arbeiderne lever i 45 dager. Noen blir vaktbier. Over det hele styrer dronningen. Hun legger egg – hun gjør intet annet. En gang i livet lar hun seg befrukte ved å fly av gårde.

Befruktede egg blir til arbeidsbier. Disse er alle hunner. Ubefruktede egg blir hanner eller droner. Alle lever i en harmoni hvor de er avhengige av hverandre og kjenner sitt ansvar.

Dronningene lever i tre til fire år. De svermer. Et befruktet egg legger de i en stor celle som de sauser inn med dronningele. Deretter går de befruktede eggene inn i larvestadiet, og etter 16 dager har de en ny dronning.

Biene her på Sørbråten henter nektar i marka rundt seg, ved Movatn og Ørfiske. Her finner de nektar fra villbringebær, blåbær, lind og røsslyng.

Hvis ei bie finner god nektar, kommer den tilbake og henter de andre.

Smaken på honningen forteller hvor nektaren er hentet. Villbringebær er populært blant biene. Og det kan vi godt forstå! Ei bies liv kan beskrives med få ord: å pleie yngelen, å hente nektar og å lage honning.

Biene kjenner dem

Når det er tid for høsting, dekker Gry og Jon seg til med beskyttelse mot stikk. Biene kan stikke bare en gang, så dør de.

Pensjonistene Gry og Jon har funnet en hobby med mening.

Foto: Kirsten Bjune

Så de skal være ertet godt opp før de tar den risiken. Gry sier at biene kjenner dem igjen, derfor går det bra med litt vennlighet. Er dronningen snill, er også kubens beboere snille. Viser de seg derimot aggressive, fjerner man dronningen som har slått an tonen.

Ved høsting løftes honningtavlene ut av kubene og bæres inn i rommet hvor slyngen står klar. Her har de en elektrisk slynge som letter arbeidet. Den flytende honningen fylles på glass, noe blir fast, og honningen er klar til bruk – til eget bruk og for salg. Gry og Jon har ikke ob-

servert at biene taper seg i antall. Men de kjenner selvsagt til bl.a. giftstoffer og varroamidd som er innført fra Asia, og som dessverre kan føre til bikollaps. En gang i året behandles biene mot denne midden. Det må gjøres med stor forsiktighet for å unngå at biene stresses.

Klimaendringer

Kravet til økologisk drift er at kubene står minst tre km unna tungt trafikkert veg og jordbruk hvor det benyttes sprøytemidler. Sånn sett er denne plassen ideell. Hvert år blir det utført kvalitetskontroll av Debio på Markahonningen.

Gry er mer bekymret for klimaendringene. I år blir det lite honning. Sommeren kom tidlig på Østlandet, allerede i mai, og biene spiste opp maihonningen sjøl. Seinere har det regnet mye – da holder biene seg inne. Biene holder seg inne i kubene om vinteren. Der holder de varmen ved å vibrere med vingene.

Etter at honningen er høstet, erstattes honningen med økologisk sukker som importeres fra Brasil og som biene lever på.

Bærsjer om våren

Når våren og varmen kommer, flyr biene ut av kubene i et nødvendig ærend - de tømmer tarmen. Hvis du har hengt ut et hvitt laken el.l. og etterpå lurer på hvor alle de gule flekkene på lake-net kommer fra, så vet du det nå!

P.S. Ønsker du mer informasjon, bl.a. hvordan man løser opp krystallisert honning, finnes det informasjon på en brosjyre om Markahonning hos bl.a. Brekkehagen kiosk.

•Kirsten Løvdal Bjune

Flittige arbeidsbier

Framtida er sådd!

De har rakt i jorda, sådd og plantet, for å lage det som skal bli en blomstereng - til inspirasjon for alle oss andre som er opptatt av blomster og bier, klima og miljø.

Blomsterenga ligger rett nedenfor Nordberg kirke. Det er elever fra 7. trinn på Kringsjø skole som har gjort plantejobben, med solid støtte fra Norsk Botanisk Forening og i samarbeid med Sogn frivilligsentral. Først rakte de i sandjorda og preparerte grunnen. Så strødde de ut frø med saktevoksende gressarter og blomsterengfrø. Så ble gressfrøene blandet inn i jorda før bakken ble trampet fast av «tråkkemaskinen», med elevene på rekke og rad etter Kaisa Ervik fra den botaniske foreningen. Deretter var det bare å begynne å sette ut plantene: Prestekrage, strandnellik, engtjæreblom, hjertegress og ryllik.

Så får vi se om et år eller to, om plantene vil trives godt sammen, bli et vakkerert syn for forbipasserende og gi næring for insekter og småkryp.

Framtida er i alle fall sådd!

•Gunnar Grøndahl

Det må både såes og tråkkes om alt skal bli optimalt.

Foto: Gunnar Grøndahl

I medarbeidersamtalen forteller vi om hva menighetens frivillige og ansatte jobber med og er opptatt av, og litt om hvem de er.

Jeg møter Ketil Rosnes en sommerdag - i full gang med å rydde utenfor den nye kirkestua. Han har nylig frisket opp alle de fine sittebenkene foran kirka med ny grønnmaling.

Jeg ser mange konkrete resultater av aktivitetene hans ved siden av preste-tjenesten. Han utfører stadig nye praktiske jobber i det nye tilbygget.

– *Liker du være prest i Maridalen? Jeg er i tvil om jeg tør stille spørsmålet; er litt engstelig for svaret.*

– Jeg kjenner at dette er det helt riktige stedet for meg i prestejobben, sier han overbevisende.

Jeg puster lettet ut og lar han fortsette.

– Jeg har vært speider store deler av livet. Med konfirmanter på tur, nærheten til naturen, alt det grønne, dyr, fugler, kirkas nærhet til naturen, og ikke minst samspillet mellom menneskene og kirka, alt – det passer meg perfekt. Vi må gjøre kirka tilgjengelig. Vi feirer villblomstens dag med gudstjeneste og blomstervandring, vi har slåttonn sammen med forpakterlaget for å bevare blomsterenga. Og vi har kirkemiddager som samler alle generasjoner. Og, ikke minst, vi bruker kirkerommet på ulike måter, som til utstilling av dåpskjoler og av juleduker og juledekorasjoner i samarbeid med Husflidslaget. Vår lokale

Ketil Rosnes, sokneprest i Maridalen

Glad i praktisk arbeid

glasskunstner har hatt utstilling; vår (den gangen lokale) billedkunstner; og våre fugletittere som fotograferer flotte fuglemotiv.

– *Jeg våger meg fram på igjen: Da blir du her i Maridalen?*

– Jeg har ingen planer om å slutte.

Jeg puster lettet ut på vegne av mange og lar han fortsette.

– Eldresenteret leier kirkestua til sine samlinger hver onsdag. Samme dagen har diakonen og jeg åpen kirke, noe som gjør det veldig enkelt for meg å stikke en tur inn i kirkestua. Jeg kjenner at jeg har kommet mye nærmere de eldre i menigheten.

– *Hva er du mest opptatt av for tiden?*

Ketil tar seg god tid før han svarer:

– Samfunnet. Verden er nokså mørk. Vi kan føle oss maktesløse. En viktig del av min jobb, er å være med å spre håp og lete etter lys, fokusere på de enkle gleder, hjelpe der vi kan og støtte organisasjoner som hjelper.

– *Jeg spør videre: -Hva har gledet deg mest i det siste?*

– Jentene våre er tenåringer og det er mye som skjer. Jeg gleder meg over å se dem fornøyde og trygge. Min jobb som forelder er å bidra til at de kan tåle dagene som møter dem.

– Kanskje at vi heller ikke skulle være så opptatt av oss selv og sette mer pris

Maridalen er det helt riktige stedet for meg, sier sokneprest Ketil

på at vi er ulike, vi mennesker. Og at vi kunne klare oss med mindre.

– *Noen du beundrer?*

– Ja, de som trofast er med og stiller opp, som satser på fellesskapet. På den måten får vi menigheten til å fungere.

– Hva jeg gjør når jeg skal slappe av? Jeg elsker ballett og har abonnement i Operaen! Teater, bøker, skiturer, det er aktiviteter som passer meg.

– *Og så har du noen gode og noen mindre gode egenskaper?*

– Jeg har glede av å jobbe praktisk. Jobben som prest er jo nokså teoretisk. En mindre god egenskap er at jeg kan bli stille, fåmælt. Jeg kan godt øve meg på å si mer, få til friske samtaler.

– *Hvor har du vært i sommer?*

– I Estland - som vanlig. Ketil møtte sin estiske kone da han gikk på folkehøyskole i Alta og drev med hundekjøring. Det

har blitt til en familie på fire, hvor alle har minst ett bein i Estland og snakker språket flytende.

– *Ville du alltid bli prest?*

– Nei, det var aldri planen. Oppveksten var mer preget av det human-etiske livssynet. Men i konfirmasjonstiden kom jeg i diskusjon om barnedåpen, og dette må ha vekket noe i meg. Han gikk til gudstjeneste og på tur hver søndag i denne perioden, sammen med gode venner. Så ble det grunnfag kristendom og etter hvert teologistudiet, og han ble prest – til og med Maridalens første sokneprest i 2008! Da var han allerede kjent her. Han bodde på daværende Sørbråten kapell hvor han var kirketjener i studietiden, fra 1994 til 1997.

Det er godt å vite at Ketil ikke forlater oss. Nå har vi det svart på hvitt.

• Kirsten Løvdaal Bjune

Litteraturhjørnet er en fast spalte i menighetsbladet. Her vil vi presentere skjønnlitteratur som vi anbefaler for egen lesing.

Mikael Niemi

Tilbake med ny roman

Den svenske forfatteren Mikael Niemi ble godt kjent gjennom utgivelsen av romanen *Populærmusikk fra Vittula* (2000). I 2017 ble *Koke Bjørn* utgitt (norsk utgave 2019). Boka fikk meget god mottakelse og strålende kritikker.

I 2023 kom en ny roman om livsvilkårene i Tornedalen i Sverige med tittel *Stein i silke* (norsk oversettelse i 2024).

Mikael Niemi er oppvokst i Nord-Sverige og godt kjent i Tornedalen. Dalen er preget av finsk, svensk og samisk kultur og språk, og strekker seg i grensområdet mellom Sverige og Finland mot Norge. Det er fra dette området Niemi henter erfaringer og inspirasjon til sine fortellinger.

Romanen begynner som en kriminalroman. En gravemaskinfører finner levningene etter et menneske i ei myr. Med spørsmålet om hvem dette er og hva som har skjedd, føres vi nesten hundre år tilbake til en tid med store klasseforskjeller og stor nød.

Sentralt i handlingen står brødrene Wilhelm og Eino Vanhakoski. Den første arver gården og blir innflytelsesrik og mektig.

Eino blir husmann og sliter med å skaffe nok mat til seg selv og familien. Vi merker tidlig at striden mellom de to brødrene blir vedvarende.

Wilhelm har vunnet alt og Eino står fram som taperen. Men kun på ett område blir han den som kommer seirende ut av striden mellom de to. Han får den vakre

Saara som hustru. Hun som også Wilhelm beilet etter.

Den større konflikten er knyttet til utbyggingen av veiene i de store skogene i Pajala. De fattige må tilby sin arbeidskraft til Veistyret for å rydde hver sine strekninger for de nye veiene. Lønna er lav og knapt nok til å leve av.

Klassemotsetningene blir større og større etter hvert som levetilstandene for de fattige stadig blir verre og verre. Motsetningene fører til streik.

Niemi setter streiken og misnøyen inn i en større politisk sammenheng. Jordeiernes frykt for den framvoksende kommunismen og de mer moderate sosialistene. I kulissene spøker også nazismen, personifisert i en av Einos sønner.

Romanen er ikke bare en fortelling om arbeiderkamp, fattigdom og gryende politisk organisering i mellomkrigstiden. Niemi greier å skrive om politisk historie og kamp gjennom å fortelle om enkelt-skjebner og lokal tekst fra Tornedalen. Den er også en generasjonsfortelling som trekker familiære linjer fra 1920-årene til vår egen tid. Og det er i denne store familiefortellingen at vi får vite hvem levningene i myra stammer fra, og

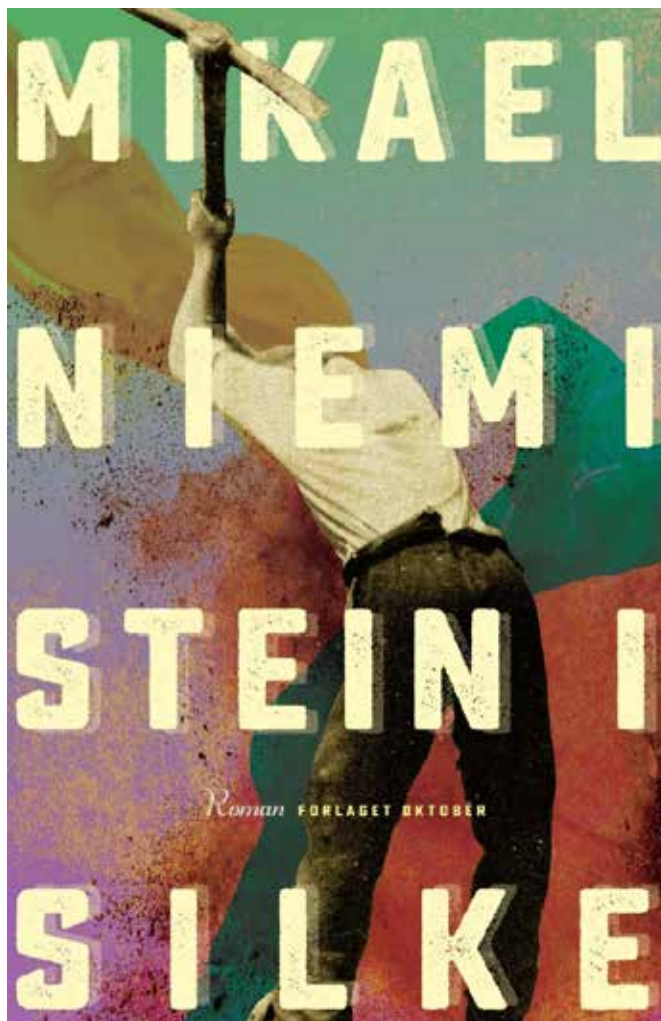
Mikael Niemi

Foto: Peter Knutson/Oktober forlag

hvorfor de havnet her. For alle som likte *Koke Bjørn*, er *Stein i Silke* en like

spennende og utfordrende leseopplevelse.

• Sverre Dag Mogstad

Tidenes loppemarked

Nordberg og Maridalens tradisjonsrike loppemarked fikk behørig omtale på forhånd her i Menighetsbladet. Da er det også på sin plass å fortelle om resultatet fra loppeeventyret som gikk av stabelen 23. - 25.august. og gi en **STOR TAKK** til alle som bidro med varer, kaker, rydding, salg og annen innsats!

På tross av ekstremt regnvær på åpningsdagen strømmet folk til og stod i kø over en time i plaskregnet. Sportsavdelingen grep sjansen og solgte paraplyer for hundre kroner stykk og salget gikk strykende.

I skrivende stund har vi et brutto resultat rundt 635 000 kroner. Det er ny rekord! Avdeling for klær og finlopper skiller seg merkbart ut med omsetning over 100 000 kroner hver.

Det var et jevnt trykk av kunder gjennom hele helgen, ingen stille timer. I kafeen solgte de ut alt hver eneste dag, og de kunne solgt enda flere kaker og vafler. Vi hadde nok lyktes med å markedsføre markedet som dessuten var høstens første i Oslo. Og etter øsregnet fredagen ble de to neste dagene fine så kundene kunne nyte kaffe og bakst i teltet ute.

I år prøvde vi noe nytt: Vi åpnet for levering av lopper på tirsdager fra Sankthans og gjennom hele sommeren. Og folk strømmet til for å levere varer av alle slag og var glade for en slik ordning. I midten av august var kirkekjelleren smekkefull.

Da loppemarkedet var over, kommenterte de frivillige som solgte klær at de hadde nok til å starte et nytt marked.

Og hva skjedde så med alle restene? De første som kom for å plukke varer vi ikke hadde fått solgt var folk fra Kirkens Bymisjon som tok med seg sekker, soveposer og varme klær for utdeling til folk som bor på gata. Korsvoll skoles musikkorps fikk rester fra bokavdelingen, leker, kjøkkenutstyr, kunst, tekstiler og annet.

To misjonsorganisasjoner (NMS Gjenbruk og Galleri Normisjon) ble tilgodesett med rester fra finloppene, kunstavdelingen og klær og sko. Det var begrenset hva de kunne ta imot av sistnevnte varegruppe, så der gikk de fleste sekkene til UFF som har avtale med Oslo kommune.

Men – de fineste skattene (gavene) beholdt vi for å selge selv på finn.no eller via auksjonshuset Blomquist. Så langt har det resultert i 6000 kroner, men det kommer mer. Noen skatter gjemmes til julemarkedet og selges der.

Også i år klarte vi å fylle en stor søppelcontainer med skrot, men ikke mange gode og fullt brukbare ting. Det er et klart mål å redusere søppelmengden ytterligere. Vi kan blant annet tilby folk som er på flyttefot gratis pappesker via en annonse på finn.no neste år.

• Lillian Dombestein

Ingerd Hynnekleiv solgte bilder i mengder.

Fullt trøkk i avdeling for kjøkken og finlopper. Her var det mange skatter å finne.

Alle fotos: Elin Toft

Klær stakk av med den største inntekten i år og solgte for 125 000.

Underet på Skandiapilen

Loppedronning med diadem - Lillian Dombestein.

Fornøyd kunde på vei hjem.

Smykker var superpopulært.

Helseminister og kunde J.C. Vestre lovte å hjelpe til neste år.

Skandiapilen var svenske Statens Järnvägers stolthet da lyntoget ble innsatt på strekningen Oslo – København i 1949. Det gikk fortere enn noe annet tog i Skandinavia. At toget var et teknisk under var viden kjent. At det en gang skjedde en annen type under på Skandiapilen, er mye mindre kjent. Kanskje er det bare jeg som vet om det i dag. Det skjedde i 1955.

Mamma og jeg skulle reise til København. På Grünerløkka, der vi bodde, var det ingen som reiste til Danmark. Men pappa hadde fått et stipend og var en måned på Schæffergården i Gentofte utenfor København. Virksomheten på Schæffergården skulle fremme dansk-norsk samarbeid, og pappa var en ung mann fra bygde-Norge - en ung og lovende som hadde fått sjansen til å øse av kunnskap i den store verden.

Pappa hadde vært tre uker i det store ukjente. Mamma og jeg skulle være sammen med ham den siste uka i København. Og vi skulle reise med Skandiapilen. Jeg hørte de voksne snakke om det med ærefrykt. Et tog som gikk så fort som lynet. Jeg kjente allerede vinden i ansiktet og håret i en fane fra bakhodet.

Mamma pakket og vasket og ryddet som om vi aldri mer skulle komme tilbake. Mammans uro smittet, men

Mamma og jeg i København. Jeg med ny dokke, men det er egentlig en annen historie. Foto: Kåre Hagelund

heldigvis hadde jeg tante som hadde vært på biltur til Tyskland og Italia flere ganger. Hun visste at det fantes en vei tilbake fra selv de største reiser.

Endelig kom dagen da vi gikk ombord i Skandiapilen. Da vi passerte Moss syns jeg grensen var nådd. Jeg kjent ingen vind i håret og skuffelsen var knusende da jeg skjønnte at toget ikke kom til å gå fortere. Men vi hadde følge med en snill mann med sjokolade. Det var en trøst.

I Helsingborg skulle Skandiapilen i all sin velde inn på fergen til Helsingör. Mamma og jeg gikk av toget for å se oss om på fergen og for å se den legges til land i Danmark. Men Skandiapilen hadde ikke tenkt å vente på ei lita jente fra Norge og hennes mamma. Skandiapilen, Järnvägens stolthet og vår trygghet, kjørte av fergen og forsvant i horisonten.

Der sto vi – for første gang på dansk jord – uten bagasje. Far ventet på Hovedbanegården i København og mobiltelefonen var en oppfinnelse femti år fram i tid. Mamma sa det eneste som kunne sies i en slik stund av total fortapthet: Nå må vi be til Gud!

Ja, så ba vi til Gud da. Og hva skjedde?

Skandiapilen kom ryggende tilbake fra det store intet. Hele det tekniske vidunder rygget flere kilometer for å plukke opp ei lita jente og mammaen hennes som sto på kaia i Helsingör og ba til Gud.

Jeg trengte ikke flere gudsbevis på mange år. Det viste seg at mannen med sjokoladen hadde vært mellommann mellom Gud og Statens Järnväger, men han var naturligvis en forkledd engel som var på toget bare for å passe på oss.

• Unni Hagelund Harsten

Hva tror vi på?

Trosbekjennelsen er en lovprisning til en Gud som er større enn jeg forstår, ikke en eksamen i rett tro.

Når presten sier «la oss bekjenne vår hellige tro», hører jeg en invitasjon til å bli en del av noe som er langt større enn meg.

Enten det er den apostoliske eller den nikenske bekjennelsen vi sammen resiterer, så er dette ord som er felles for hele den kristne kirken, i alle dens teologiske varianter. På dette grunnlaget har ulike tradisjoner utviklet seg. Men ingen av oss eier denne bekjennelsen, og ingen av oss har myndighet til å forandre eller avskaffe den. Vi kan bare velge om vi vil høre til i den.

Hvem er Gud og Jesus?

Hvem var Jesus? Hvordan skal vi forstå det han sa og gjorde og hvordan kan vi forklare det vi opplever Den hellige ånd gjør i vårt liv? Hvordan skal vi forstå Gud i lys av dette?

Dette var spørsmålene som de som ble Jesu

etterfølgere måtte stille seg helt fra første stund. Med bruk av all sin skarp-sindighet og den innsikt de fikk fra jødiske skrifter og gresk filosofi, prøvde de såkalte kirkefedrene å formulere svar på dette så presist som mulig.

Samtidig var de fullstendig klar over at de forsøkte å utforske det som forstanden aldri kan gripe fullt ut: Guds mysterium. De forsto bekjennelsen som en tilbedelse av det vi ikke kan forstå, og ikke en erklæring om det vi har forstått og har grepet.

For meg føles det naturlig å løfte hendene under trosbekjennelsen. Jeg opplever den som en lovprisning av en Gud jeg slett ikke har forstått, men som jeg likevel har tillit til.

Samtidig slutter jeg meg til den store forsamlingen av de som gjennom alle tider og alle steder

har bekjent denne troen. Dette er kirkens tro, uavhengig av hvor mye jeg for øyeblikket kan innestå for den.

Jeg betrakter ikke bekjennelsen som en målestokk som kan brukes til å avgjøre om vi har en tro som holder mål.

Jomfrufødsel?

Om jeg for eksempel synes jomfrufødsel eller oppstandelse fra de døde er vanskelig å forholde meg til eller noe jeg intellektuelt ikke kan akseptere, er det ikke det som avgjør min tilhørighet til Kristus.

Men kirkens tro er den samme uansett min tro eller tvil på den. Og den er den samme uansett hva prester og biskoper skulle tro på eller tvile på.

For meg er bekjennelsen et hus som står der og som jeg kan gå inn i og høre til i, et hjem som står der og tar imot meg. Den er også et hjem som gir vidt rom for mange meninger.

Trosbekjennelsen sier ingenting om kirkesyn eller embedsteologi. Den sier ikke noe om hvordan vi skal forstå dåp og nattverd. Den sier ikke noe om pavens rolle eller kvinnelige prester.

Ikke himmel og helvete

Vi bekjenner at Kristus steg ned fra himmelen for vår frelse. Men bekjennelsen tar ikke stilling til hvilken forsoningslære som er mest treffende.

Vi bekjenner at han skal komme igjen i herlighet

for å dømme levende og døde, men nevner ikke helvete og evig pine. Og bekjennelsen sier ikke noe om ekteskap eller seksualitet. Det er et vidt rom for mangfold innen bekjennelsens rammer.

Bekjennelsen er et forsøk på å si det som ikke lar seg formulere i ord. Den inviterer oss til undring og til tilbedelse. Derfor er trosbekjennelsen for meg et av høydepunktene i en gudstjeneste.

• Erling Rimehaug

En forkortet versjon av en artikkel som sto i *Vårt Land* 15.8.24

Den apostoliske trosbekjennelsen

Jeg tror på Gud Fader, den allmektige, himmelens og jordens skaper.

Jeg tror på Jesus Kristus, Guds enbårne sønn, vår Herre, som ble unnfanget ved Den hellige ånd, født av jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfestet, død og begravet, fór ned til dødsriket, stod opp fra de døde tredje dag, fór opp til himmelen, sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd, skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde.

Jeg tror på Den hellige ånd, en hellig, allmenn kirke, de helliges samfunn, syndenes forlatelse, legemets oppstandelse og det evige liv. Amen.

Den nikenske trosbekjennelsen

Vi tror på én Gud, den allmektige Far, som har skapt himmel og jord, alt synlig og usynlig.

Vi tror på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, født av Faderen før alle tider, Gud av Gud, lys av lys, sann Gud av sann Gud, født, ikke skapt, av samme vesen som Faderen. Ved han er alt blitt skapt. For oss mennesker og til vår frelse steg han ned fra himmelen, og ved Den hellige ånd og av jomfru Maria ble han menneske av kjøtt og blod. Han ble korsfestet for oss under Pontius Pilatus, led og ble begravet, oppstod den tredje dag etter Skriftene og fór opp til himmelen, sitter ved Faderens høyre hånd, skal komme igjen i herlighet for å dømme levende og døde, og hans rike skal være uten ende.

Vi tror på Den hellige ånd, som er Herre og gjør levende, som utgår fra Faderen og Sønnen, tilbes og æres sammen med Faderen og Sønnen, og som har talt gjennom profetene. Vi tror på én hellig, allmenn og apostolisk kirke. Vi bekjenner én dåp til syndenes forlatelse og venter de dodes oppstandelse og et liv i den kommende verden. Amen.

Misjon uten misjonærer?

Hvordan kan vi drive misjon nesten uten misjonærer?

Spørsmålet går til Kjetil Aano som skal besøke Nordberg menighet sammen med Beatrice Nekesa Johansson, prest i Metodistkirken, og Stephanie Dietrich, professor ved VID vitenskapelig høyskole. (Se annonse s. 20)

- Da mener du norske misjonærer? repliserer Aano som blant annet har vært generalsekretær i Det Norske Misjons-selskap og tidligere misjonsprest. Da han arbeidet på Madagaskar på syttitallet, var det om lag hundre norske misjonærer på øya. I dag er det kanskje så mange som du kan telle på fingrene på to hender.

- Det er riktig at antall norske misjonærer er redusert kraftig de siste tiårene - av ulike grunner. Men det betyr ikke at vi har sluttet med misjon, fortsetter Aano.

Han peker på at misjon er kirkens arbeid når den i forkynnelse og gjennom gode gjerninger viser Guds omsorg og kjærlighet til mennesker. Det er når kontakten med Gud gir livet håp og mening og en framtid. Dette skjer over alt der kirken er til stede i verden.

- Lenge betraktet vi verden som todelt: Den del av verden i nord som besto av kristne og den som skulle kristnes i sør.

Kjetil Aano

Det gir liten mening, ikke minst når tyngdepunktet for den verdensvide kristne kirke har flyttet seg fra nord på kloden til sør.

Aano peker på misjon som en dimensjon ved å leve som menighet i verden, samme hvor den er plassert. Når du vandrer gjennom dine hverdager, skal du leve ut budskapet om det Jesus sa og gjorde slik at det kommer andre mennesker til gode. Det skal gjentas i ord og handling.

- Hvem er det som har ansvaret for at det drives misjon?

- Alle som er døpt og er medlem av en kristen kirke. Jesu disipler fikk beskjeden om å gå ut til alle mennesker. Den gjelder fortsatt. De fleste kirker laget avdelinger og organisasjoner som tar et særskilt ansvar på vegne av medlemmene for å nå grupper av mennesker som ikke har fått del i

budskapet.

- Har ikke de fleste i verden nå fått et visst kjennskap til det Jesus sa og gjorde?

Aano nikker til at det er stadig færre områder i verden hvor det ikke finnes en kristen kirke. Men befolkningene er samtidig preget av større mangfold. Over alt er det store lommer av mennesker som er ukjent med innholdet i den kristne tro. Det gjelder også samfunn der troen har vært lenge til stede.

- Det trengs innsats for å fortelle hva budskapet handler om. Det er mange som har vrangforestillinger om at kristentroen virker undertrykkende og livsfornektende. Misjon handler om å bringe et frigjørende budskap som reiser mennesker opp og lar dem ta sine talenter i bruk på en god måte. Både lokalt og globalt, avslutter Kjetil Aano.

• Helge Kjøllesdal

Har du forbudte planter i hagen?

I 2016 kom Forskrift om fremmede organismer. Forskriften forbyr blant annet import, salg og utplanting av 28 planter. Hagelupin og kanadagullris er blant de mest kjente. I tillegg har Artsdatabanken identifisert over 100 fremmede plantearter med svært høy økologisk risiko. Men hva gjør du hvis du har disse plantene i hagen?

Artsdatabankens fremmedartsliste ble tidligere kalt svartelisten. På denne listen finner vi blant annet staudene fagerfredløs og skogskjegg som mange av oss har i hagen. Disse plantene er ikke forbudt i Norge, men utgjør en svært høy risiko fordi de kan spre seg kraftig, og fortrenge planter som er såkalt stedegne, det vil si at de fantes i Norge før år 1800.

Fremmede arter

I Artsdatabanken, som er en nasjonal kunnskapsbank under Klima- og miljødepartementet, er det totalt registrert over 2000 fremmede plantearter. Det er omtrent halvparten av alle planter i Norge.

Vi kan jo lure på om det gjør noe at nye arter avløser gamle? Vi har snakket med rådgiver for fremmede arter i SABIMA, biolog Julie Sørlie Paus-Knudsen.

– Det som er viktig å tenke på, er at mange arter er avhengige av hverandre i et

økosystem, og hvis én art forsvinner, kan det påvirke mange andre arter også. Ett eksempel er planten lushatt, bedre kjent som tyrihjel. Dersom den forsvinner, så kan lushatt-humlen forsvinne også, sier Paus-Knudsen.

Dørstokkarter

Paus-Knudsen er spesielt opptatt av de såkalte dørstokkartene. Det er arter som ikke har fått fotfeste i Norge ennå, men som har blitt problemarter i land med natur som ligner den vi har i Norge.

– Kanadagullris og hagelupin hadde ikke fått så stor utbredelse dersom vi hadde fulgt bedre med på hva som skjedde i andre land. I tillegg sådde Statens vegvesen lupiner langs veikanten, og det gjorde jo ikke saken bedre, sier Paus-Knudsen.

Gamle hageplanter

Tidligere var også hagerips oppført på fremmedartslisten med meget høy risiko. Den er nå tatt vekk fra listen

fordi den antakelig har vært i Norge siden Middelalderen, og nærmest blir regnet som stedegen. Så selv om fuglene spiser moden rips, og sprer frøene, kan vi ha denne bærbusken i hagene våre med god samvittighet.

Vanlig syrin er også en tradisjonell hageplante, men ifølge Artsdatabanken er det ikke dokumentert at den var etablert i norsk natur før år 1800. Unntaket for tradisjonelle hageplanter ble opphevet i 2023, og syrin regnes nå som en art med høy økologisk risiko. Syrin ble først registrert som forvillet i Oslo på Frogner i 1874 og på Bygdøy i 1887.

– Økosystemet er komplisert. Syrin kan være skadelig for andre arter når den forviller seg, fordi den kan være vert for sopp og andre uønskede organismer, sier Paus-Knudsen.

Hun peker på at mange fremmede arter kan spre seg i såkalt seminaturlig eng, det vil si mark der vi før hadde tradisjonelt jordbruk, der disse artene nå utgjør en trussel for stedegne arter.

Forbudte arter

Få plantearter er forbudt i Norge, mens mange fler er registrert i fremmedartslisten med meget høy økologisk risiko. Vi spør Paus-Knudsen hvorfor ikke flere arter er forbudt.

– Ja, dette kan helt klart virke forvirrende for folk. Artsdatabanken oppdaterer sin database over fremmede arter hvert fjerde år, mens forskriften i naturmangfoldloven ikke oppda-

teres like ofte. Det er også slik at de som importerer og selger planter skal ha tid til å områ seg når nye planter blir forbudt, sier hun.

Det skinner tydelig gjennom at Paus-Knudsen ikke er fornøyd med dette. Hun mener at såkalte dørstokkarter ikke burde importeres til Norge i det hele tatt.

– Import av planter er et enormt problem i Norge. Vi må være mer i forkant. Mange planter ødelegger i dag norsk natur helt lovlig, sier hun.

Ifølge Paus-Knudsen kommer det 40 000 trailerlass årlig med planter til Norge. Import av planter, jordklump eller rot øker risikoen for import av fremmede organismer som insekter, bakterier, sopp og planteparasitter, såkalte nematoder.

– Vi burde forby import av planter med jordklump, og bare importere barrotsplanter i en periode før vi får etablert en god planteproduksjon i Norge. Brunsneglen er et godt eksempel på en organisme som trolig har kommet inn som blindpassasjer med planteimport, sier hun.

Vekting av risiko og gevinst

Bent Braskerud er kjent for mange i området. Han er sivilagronom og arbeider i Oslo kommune med grønne tak og fasader. Han har nettopp mottatt Vannprisen for 2024 fra Norsk vannforening og Rådgivende ingeniørers forening.

Braskerud har stor forstå-

Bent Braskerud, sivilagronom som arbeider med grønne tak.
Foto: Bent Braskerud

Rådgiver for fremmede arter i SABIMA, biolog Julie Sørlie Paus-Knudsen.
Foto: Silje Marie Kristiansen

*Fagerfredløs er ikke forbudt, med medfører risiko fordi den spres lett.
To fotos: Unni Harsten*

Kanadagullris og hagelupin er forbudte arter

Foto kanadagullris: Oddvar Pedersen, Artsdatabanken CC BY 4.0

*Skogskjegg er ikke forbudt, med medfører risiko fordi den spres lett.
Fin for humler som også er en truet art.
Foto: Paul Harald Pedersen, Artsdatabanken CC BY4.0*

else for at risikoarter må bekjempes. Han husker fra sin tid som ung agronom at han plukket floghavre i åkeren. Ifølge Mattilsynet er dette ugresset så skadelig for norsk korndyrking at det har fått en egen forskrift.

– Men jeg er litt kritisk til fremmedartslisten. Ta for eksempel skogskjegg. Jeg har selv skogskjegg i hagen. Det er en vakker staude, og det summer av humler der hele sommeren, sier Braskerud.

Mange pollinerende insekter er truet, særlig bier og humler. Nesten 31 prosent av humlene i Norge er på den såkalte rødlisten, ifølge Artsdatabanken.

Braskerud vil gjerne diskutere hvordan risiko og ulemper må avveies mot fordeler, som for eksempel pollinering av humler og bier.

– Det er viktig at vi har en helhetlig forståelse av økosystemet, og vekter negative effekter mot positive, sier han.

Braskerud er som fagmann opptatt av sedumarter, som legges på grønne tak. To av disse artene – sibirbergknapp og gravbergknapp – er forbudt i Norge. Men i forskriften om forbudte arter står det at de kan brukes på grønne tak i Oslo-feltet etter søknad.

– Jeg skjønner at disse artene kan være aggressive. Det er spesielt i sårbare områder i Oslo, som på øyene, at de kan fortrenge andre bergknapparter. Men de er store og robuste, og derfor bra på grønne tak. Vi må se helhetlig på klima- og miljøutfordringene. Det beste må ikke bli det godes

fiende, sier han.

Likevel skynder Braskerud å legge til at han selvsagt følger med skogskjeggstaude-ene sine slik at de ikke sprer seg utenfor hans egen hage, og at han kjører hageavfall til Grefsen gjenbruksstasjon.

– Jeg vil også gjerne reklamere for ordningen som Oslo kommune har innført med å hente juletær. Mange arter av edelgran har meget høy økologisk risiko. Vi vil ikke at de skal spre seg i norsk natur, sier han.

Aktsomhetskravet

I Forskrift om fremmede organismer er det tatt inn et aktsomhetskrav. Kravet gjelder tiltak som kan medføre spredning av ulovlige planter og organismer.

Aktsomhetskravet gjelder også deg og meg som forbrukere. Vi som har ulovlige arter som er plantet før forbudet trådte i kraft i 2016, kan fortsatt ha plantene i hagen, men vi skal sørge for at de ikke sprer seg. Vi kan heller ikke plante ulovlige arter, eller gi stiklinger videre til andre.

– Problemet er håndheving av forskriften. Det er et krav at importerte planter må ha et sunnheitsbevis, men det er få kontroller, sier Paus-Knudsen.

Paus-Knudsen og Braskerud er enige om vi alle kan bidra ved ikke å kaste hageavfall i skogen, men levere det til «lovlig avfallsanlegg», som det står i forskriften.

• Tove Kolset

Les mer på:

www.artsdatabanken.no

www.sabima.no. Sabima er

en paraplyorganisasjon for de biologiske foreningene i Norge.

Kor for unge stemmer

De kaller seg **Tweesters** og øver i ungdomshuset ved kirken på onsdager. Her er det plass til flere unge, glade sangere fra 5. klassetrinn og oppover. Tidligere var Tweesters for aldersgruppen 5. til 7. klasse. Men så har medlemmer som har vært med en stund, begynt på ungdomsskolen og blitt for gamle. Noen hadde ønsket å fortsette. Og nå er det åpnet for dem også – og for alle andre som vil være med. Det gjør godt å synge i kor. Det vet alle som har forsøkt! Hanna Vegge og Andrea Moe leder Tweesters. Hanna er musikalsk ansvarlig. Hun har en bachelor i musikk og ledelse. Nå utdanner hun seg videre som utøvende musiker, med piano som hovedinstrument. I tillegg har hun startet sin kantorutdannelse. Hun har spilt keyboard ved bandgudstjenester i kirken og vært vikar for organist Eivind Vonen når det trengtes.

- På repertoaret i Tweesters står sanger og tekster med et godt budskap, forteller hun.

Andrea Moe er administrativt ansvarlig for Tweesters. Hun holder orden på navn og adresser, kontakten med foreldre, lek og andakt. Kort sagt: Alt som ikke har med det musikalske å gjøre.

- Vi er færre nå enn tidligere. Det henger sammen med

Andrea Moe til venstre og Hanna Vegge

at barnegospelkoret, Bago er blitt mindre og at rekrutteringen derfra har skrumpet inn. Men vi har plass til mange flere. Vi ønsker å skape et godt miljø for de som blir med, sier hun.

Er du interessert? Da er e-postadressen - nordbergtweesters@gmail.com

• Gunnar Grøndahl

Motkulturen Giving Tuesday

I motsetning til forbrukersamfunnets Black Friday, er Giving Tuesday en global bevegelse for giverglede, skriver Misjonsrådet i Nordberg menighet i en pressemelding. Dette er motkultur som løfter ansvaret for å dele.

Gudstjenesten 24. november i Nordberg kirke skal ha en ramme der menigheten samler seg om programmet den støtter hos søsterkirken på Madagaskar.

Giving Tuesday er egentlig satt til 3. desember, og blir markert internasjonalt. Konseptet legger vekt på både å gi og å motta, ikke bare penger, men verdier, læring og engasjement. Misjonsrådet peker på at målgruppen i utgangspunktet er hele menigheten. Men denne dagens innhold ønsker særlig å bevisstgjøre mennesker i alderen 40+. Hensikten er å nå foreldre til barn og unge, inkludert konfirmantforeldre.

Giving Tuesday er betegnet som godhetens dag. Målet er både å redusere forbruk og fremme aspektet med grønn diakoni. **Konkret vil man under gudstjenesten 24. november samle inn penger til klimasmart jordbruk på Madagaskar.** Dette er et langsiktig prosjekt drevet av Det Norske Misjonsselskap og partnerkirken lokalt for å redusere skadene av langvarig tørke som følge av klimaendringene. Prosjektet hjelper bøndene til å dyrke matvekster på en smart måte som tåler tørken bedre sør på Madagaskar. I dag er området sterkt preget av sult.

Giving Tuesday står i sterk kontrast til Black Friday der horder av mennesker stormer norske butikker for å skaffe seg produkter til lavere priser. Dagen blir en påminnelse om også å se de tydelige behovene som finnes på den sørlige halvkule.

• Helge Kjøllesdal

Kirkeakademiet i høst

Høstens program i Nordre Aker kirkeakademi har innslag både for tro og tanke, hjerte og følelser.

Onsdag 16. oktober

Musikk og Maleri i Stockholm

Musikken denne kvelden er viet svensk visesang fra 1700-tallets Bellman, via Nils Ferlin, Lille Bror Sönderlundh, Birger Sjöberg og til vår egen tids Benny Andersson og Björn Ulvaeus.

Du skal også få høre om striden rundt Carl Larssons malerier i Stockholms nasjonalmuseum og bli kjent med malere som Ernst Josephson og Sigrid Hjertén. Ved Geir Hegerstrøm og Gunnar Grøndahl.

Enkel servering. Inngangspenger kr 100.

Tid og sted: Nordberg kirkestue kl 19.30.

Per Kraft: Carl Michael Bellmann 1779
Sigrid Hjertén: Studio interiør 1916

Mandag 28. oktober

Musikk og Maleri på de karibiske øyer.

Hvordan har natur og kolonihistorie preget musikk og maleri på Cuba, Haiti og Jamaica?

Bob Marley og Harry Belafonte er begge med på denne reisen til de vakre karibiske øyene.

Malerne er mindre kjente, men på slutten av 1700-tallet dokumenterer Agostino Brunias afro-karibiske tradisjoner i sine malerier. I nyere tid er Wifredo Lam fra Cuba og Hector Hyppolite på Haiti blant malerne du vil få høre om.

Ved Geir Hegerstrøm og Gunnar Grøndahl.

Enkel servering. Inngangspenger kr 100.

Tid og sted: Nordberg kirkestue kl 19.00

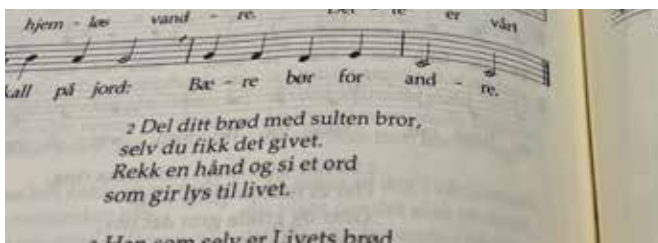
Hector Hyppolite 1949

Onsdag 13. November

Solveig Spilling Bakkevig: Hva er en god salme?

Solveig Bakkevig er teolog og leder av Norsk Hymnologisk forening. Hvordan vi kan fornye salmeskatten? Trenger vi flere klimasalmer, knyttnevesalmer og salmer for det 21. århundre? Har salmer noen framtid?

Tid og sted: Nordberg kirkestue kl 20.00

Kulturopplevelser på Nordberghjemmet

Nordberghjemmet byr på mange kulturopplevelser denne høsten, og de vil gjerne dele disse opplevelsene med folk fra nærmiljøet. Alle er velkommen til å delta på deres konserter og foredrag med mer, og det er gratis inngang.

Oktober

Onsdag 2. oktober Kl. 14.00

Viser og salmer med prest Sindre Skeie i Festsalen

Tirsdag 8. oktober Kl. 11.00-14.00

Salg av sko. Stop shop- v/resepsjonen.

Onsdag 16. oktober Kl. 14.00

Viser og salmer med prest Sindre Skeie i Festsalen

Søndag 20. oktober Kl. 12.30

Konsert: Norske folketoner med Åsmund Reistad og Bendik S. Kvam. Festsalen

Mandag 21. oktober Kl. 14.00

Konsert: Oslo jazzfestival. Festsalen

November

Torsdag 7. november Kl. 14.00

Foredrag med Even Saugstad. Folk og røvere i Oslomarka. Festsalen

Onsdag 13. og 27. november Kl. 14.00

Viser og salmer med prest Sindre Skeie i Festsalen

Lørdag 30. november Kl. 12.00-16.00

Julemarked i Festsalen og julegrantenning ca. klokken 16.00.

Velkommen til Carl Kjelsensvei 23 C!

Kanskje er Z-Nordberg klubben for deg som går i 6., 7. eller 8.klasse? Z-Nordberg holder til i kirkestua og kirkekjelleren i Nordberg kirke, i ungdomshuset og utenfor kirken.

I høst er det Z-Nordberg **fredager:**

1.november, 22.november og 6.desember. Du kan komme fra kl 18.30, og så avslutter vi kl 21.

Stikkord for Z-Nordberg er: leke, spille, venner, nye venner, fellesskap, skravle, henge sammen, gruppekonkurranser, spise og litt alvor. Det koster 50 kr å komme på Z-Nordberg, og det greieste er om du vippser 50 kr til 992 90 914 (Kari) på forhånd, men du kan også betale eller vippse når du kommer. Vi serverer pizza og brus, og ofte en kake eller bolle.

På Z-Nordberg har vi mange forskjellige aktiviteter, men ikke alt hver gang. Vi har brettspill, kortspill, Ryktet går, smykkelaging, Twister, Kaplaklosser, Kahoot, stikkball, dødball, bordtennis, inne-bandy, andakt/ord for dagen, Grip mikrofonen, air-hockey, baking, "kakekrig" osv.

Hvis det er noe dere lurer på om Z-Nordberg, ta kontakt med kari.skavlan.mogstad@gmail.com. Noen kommer alene til Z-Nordberg og finner noen å være sammen med der, andre kommer flere i følge.

Samlinger før julemarked

Julen nærmer seg - utrolig nok. og julemarkedet er enda nærmere. Vi er en gjeng som treffes for å lage ting sammen til julemarkedet. Det kreves absolutt ikke avanserte håndarbeidsferdigheter. Vi møtes kl 19.00 i kirkestua og holder på til ca 21.00. Kom gjerne og vær sammen med oss:

7. oktober, 21. oktober, 4. november og 18. november.

Selve julemarkedet er første helgen i advent 29.november til 1.desember

Fre 29.nov 16.30 - 19.00. Julegrantenning kl.17.00

Lør 30.nov 11.30 - 15.00

Søn 1. des 12.00 - 14.30 trekning av lotteri kl 14

Etter skoletid

HVIS du er glad i å leke

HVIS du er sulten etter skoletid

HVIS du liker å være sammen med andre barn

HVIS du går i 4, 5. eller 6.klasse

- er kanskje Etter Skoletid noe for deg!

Etter Skoletid er et gratistilbud menigheten har i og rundt Nordberg kirke. Nøkkelord for Etter Skoletid er: mat (varme ostesmørbrød), prat, mye lek (ute, inne i kirkestua og i kirkekjelleren, frilek og ledet lek), spill (brettspill, kortspill og ballspill), Kaplaklosser, tegning, Twister osv. og litt alvor (vi lærer litt om Jesus, kirken og menneskelige forhold). Det er flere voksne ledere på Etter skoletid.

I høst er det Etter skoletid på **onsdager:**

28. oktober, 20. november og 4. desember - fra skoleslutt og til kl 16.

Hvis det er noe dere lurer på om Etter skoletid, ta kontakt med kari.skavlan.mogstad@gmail.com

Det er fint med påmelding til Etter skoletid til Kari, så vi lager nok mat.

Nye sorggrupper

Har du mistet din livsledsager og kjenner at sorgen er tung å bære?

Sorggruppe er en god hjelp for å kunne bearbeide sorgen sammen med andre i samme situasjon. I

Vestre Aker prosti ønsker vi å starte to nye grupper etter Allehelgen i november. Noen av temaene som tas opp i gruppene er savn og minner, møte med døden, sorgens konsekvenser for kropp og følelser, hvordan mestre livet videre alene.

Vi inviterer til to åpne samlinger hvor du kan se om dette er noe som passer for deg.

Mandag 11. november klokka 17.00 – 18.30 i kirkestua på Nordberg, Kringsjågrenda 1, 0861 Oslo.

Mandag 2.desember klokka 17.00 - 18.30 i Ullern menighetshus, Holgerslystveien 22, 0280 Oslo

Så lager vi to grupper med oppstart over nyttår. En gruppe vil holde til på Nordberg og en gruppe i Ullern.

Vil du vite mer eller ønsker du å melde deg på?

Ta kontakt med diakon i Nordberg menighet, Lillian Dombestein, tlf 973 05 294 eller e-post ld929@kirken.no

Diakon i Nordberg og Maridalen menigheter, Gudrun Homstvedt, tlf 468 62 174 eller e-post: gh697@kirken.no

Kirkelige handlinger

Døpte

07.07 - 06.10

Ludvig Mortimer Stene
Mai Watten Høyem
Oskar Bakke Michaelsen
Mikkel Eide Kjær
Ylva Saga Kalstad Fludal
Luca Olstad
August Nordland
Thorvaldsen
Jenny Engebretsen
Hellborg
Emil Järbug Volden
Mia Byfuglien Strøm
Alfred Hauge
Olav Hatlelid Øygard
Jon Lien
Ella Gaski Mostad

Hanna Knutsen
Marius Haøen

Hannah Lydva
Torbjørn Sæveld
Charlotte jensen
Tollef Struksnes Jahren

Gravferder

03.07 - 21.09

Eli Margrethe Hall
Bjarne Becker
Liv Heimdal
Grethe Karin Garberg
Øpstad
Ingar Solberg
Svein Erik Kartrud
Anna-Berit Moss
Arne Jørgen Grumstad
Kirsten Elisabeth Moen
Inger Johanne Løkken
Monica Årang
Alice Sylte-Rowan
Reidar Hellgren
Karl Einar Prøis
Marie Damman
Ole Hagen
Elsa Anette Gustava
Børresen
Ole Djøseland

Vielser

29.06 - 31.08

Mary Anne Elardo
Gutierrez
Roy Alexander Daae
Line Bøe Skreosen
Marcus Kristiansen
Frida Regine Ellingsberg
Jon Lieungh Melby

Program Tirsdagslunsjer høst 2024

Tirsdager klokka 11:30 – 13:00 er du velkommen til lunsj, kulturelle innslag og hyggelig fellesskap i kirkestua på Nordberg.

08.10: Sogn seniorakademi

15.10: Tekstilkunst – bare en nusselig kvinnegreie – eller realt mannfolkarbeid? Med Unni Harsten.

22.10: Siste nytt om klimasmart landbruk og utdanningsprosjektet vi støtter på Madagaskar med Per Ivar Våje fra NMS.

29.10: «På sporet av Mozart» med Gunnar Sæther og Eivind Gjerdalen Vonen.

05.11: «Sterke kvinner i norsk kulturhistorie» Om norske kvinnelige kunstnere i ord og toner.

Med duoen Musikk Galleriet: Sopran Marilyn Almeida og pianist Siril Valberg.

12.11: Sogn seniorakademi

19.11: «Astrid Lindgren og hennes verden» med Gunnar Grøndahl.

26.11: Ikke tirsdagslunsj, vi forbereder julemarked *03.12: Sogn seniorakademi*

10.12: Besøk av Nordberg menighets barnehage: Santa Lucia og allsang.

17.12: Julelunsj og julekonsert med sanger Åshild Bergill Hagen og Eivind Gjerdalen Vonen.

Trenger du skyss? Prøv Ruters aldersvennlige transport. Ring 23 24 28 50 – helst dagen før. Pris er vanlig bussbillett for senior.

Maridalen bygdetun inviterer til:

Kulturkveld i bryggerhuset onsdag 13. november kl. 18.

En fra lokalmiljøet holder foredrag. Salg av kaffe og sveler. Inngang 75 kr.

Julegrantenning

lørdag 30. november kl. 16 – 18.30

Salg av grøt og sveler.

Velkommen barn og voksne!

Seniorkonserter i Maridalen høsten 2024. Klokka 12.15

23. oktober: Carl Petter Ophsal med musiker

20. november: Dikt og musikk – Hans Børлие Asbjørn Lundsvoll og Svein Greni

18. desember: Åshild Bergill Hagen og Eivind Vonen

Kristendommen er global – hva er misjonens rolle?

**Velkommen til temasamling
i Nordberg kirkestue, torsdag
17. oktober kl. 19.00**

Samtale mellom

Beatrice Nekesa Johansson, prest i Metodistkirken i Norge, født og oppvokst i Kenya.

Stephanie Dietrich, professor ved VID, leder av Faith and Order, knyttet til Kirkenes Verdensråd.

Kjetil Aano, tidligere generalsekretær i NMS, prost og leder av Mellomkirkelig råd for Den norske kirke.

- Når kristendommen er blitt global og kirken er til stede i nesten alle land – hvordan kan misjon være del av kirkens oppdrag og oppgave?
- Hva betyr misjon i den verdensvide kirken idag? Hvilken rolle har vi på den nordlige halvkule og hvilken rolle har kirker i vekst på den sørlige halvkule i et slikt scenarium?
- Hvem har myndighet til hva?
- Hva har vi å dele?
- Hva har vi å lære?

Disse og flere spørsmål danner utgangspunktet for en samtale der vi også relaterer tematikken til det som skjer i samarbeidet med Den lutherske kirken på Madagaskar.

Velkommen - enkel bevertning

Arrangør: Misjonsrådet i Nordberg menighet

Korsvoll Kunst- og Håndverksmarked

har 25 års jubileum i år. De er på plass i Ungdomshuset som vanlig og feirer dette

**lørdag 16. og søndag
17. november, kl 12-16.**

Bydelens brukskunstnere og kunsthåndverkere vil igjen gi oss anledning til å være tidlig ute med innkjøp av f.eks. julepresanger. De frister bl.a. med vevde tepper, smykker, tekstiltrykk, tovede produkter, glasskunst, strikkede votter, luer, gensere, vesker, tredreide produkter og mye mer. Kaféen har god kaffe og velsmakende kaker.

Tradisjonen tro er Korsvollmarkedet og Lions kunstutstilling lagt til same helg, og bydelens beboere kan derfor få to unike opplevelser på samme tur ut. Vi ønsker gamle og nye besøkende hjertelig velkommen.

Litteraturtimer

Vi fortsetter med litteratursamlingene høsten 2024. Fordi samlingene er en del av seniordiakonien i menigheten, er de åpne for alle, gratis og uten påmelding. Det blir en presentasjon av en skjønnlitterær tekst eller et litterært tema med påfølgende samtale. Det er ingen forutsetning at man har lest eller kjenner teksten. Enkel bevertning.

Mandag 28. oktober kl. 14.00:

Sverre Dag Mogstad om *Mors og fars historie* av Edvard Hoem

Mandag 18. november kl. 14.00:

Jakob Lothe om *Sju dager i august* av Britt Bildøen

Mandag 9. desember kl. 14.00:

Sverre Dag Mogstad om Anne Karin Elstad: *Serien om Julia (Julie)*, utkom i 1993, og ble etterfulgt av *Som dine dager er* (1995), *Lenker* (1998) og *Fri* (2000)

Babysang

i kirkestua mandager klokka 11.30 NB. Andre mandag i måneden kl 11.30 på Nordberghjemmet. Det er anledning til å spise matpakke sammen etterpå. Kaffe/te og vann er på stedet. Babysang koster kr 40 pr gang.

Sogn Frivilligsentral

Minister Ditleffsvei 22, 0862 Oslo

Leder: Mona Magnussen

Tlf: 22 95 03 05 / 971 02 423

Åpningstider:

mandag til fredag kl. 9-15.

sognfriv@kringsjaanett.no

Påmelding konfirmasjon

Du er hjertelig velkommen som konfirmant i Nordberg og Maridalen i 2025! Påmeldingen er åpnet!

Konfirmasjonstiden er en spennende tid hvor du skal få være nysgjerrig på livet, Gud og deg selv. Vi starter opp i januar 2025 og har undervisning og gøye linjesamlinger med ulike aktiviteter gjennom våren og sommeren. Du er velkommen akkurat som du er!

Alle medlemmer og trosopplæringsabonnenter vil få tilsendt informasjon om konfirmasjon i Nordberg og Maridalen i posten. Påmelding åpnet 16. august. Meld på deg selv/din konfirmant på: minkirkeside.no/oslo

I 2025 skal konfirmantene konfirmeres 6., 13., og 14. september. Det vil være mulig å ønske seg den datoen som passer best.

ALLE er invitert til å være konfirmant hos oss. Det er krav om å bli døpt, så om du ikke er det så må du døpes i løpet av konfirmasjonstiden, men det lager vi gode tilpassede rammer rundt.

Vi er opptatt av å lage gode, trygge fellesskap hvor vi kan lære og utvikle oss sammen som mennesker. Undervisningen ønsker vi at skal være aktuell og vise oss hvem Gud sier at vi er og at vi hører til. Vi er skapt, elsket og ønsket som den vi er!

Kvinner ved brønnen

Gudstjeneste i kirken og samtale i kirkestua tirsdag 19. november kl. 19:30-21:30.

Kontaktpersoner: Kerstin Jonsson, Gro J. Kasbohm, Tone Warhuus, Sigfrid Fremstad og Ingerd Irgens Hynnekleiv

Høst 24: Program for Seniorakademiet

8. oktober 2024. Eirik Grasaas-Stavenes: USA - et vakkende imperium?

Grasaas-Stavenes har dekket amerikansk politikk tett siden 2011, og alle presidentvalg der siden 2012. Han er ikke minst opptatt av USA i internasjonal politikk og nasjonens rolle i Midt-Østen og Kina.

12. november 2024: Trine Randen : Nasjonalt arbeid med naturregnskap med kobling til kommuners forvaltningsbehov og internasjonale forpliktelser.

Trine Randen forteller om samarbeidet mellom Statistisk Sentralbyrå (SSB), Miljødirektoratet og andre for å utvikle et nasjonalt naturregnskap, som hele tiden må ses i sammenheng med nasjonale natur- og miljømål.

3. desember 2024: Tormod Bjørnstad: Ragnhilds drøm: et foredrag om digitalt utenforskap.

Utenforskap rammer i stor grad eldre. Om få år vil det for første gang være flere eldre enn barn i samfunnet. Det må satses på at digitalt utenforskap ikke får vokse.

Møtene holdes i kirkestua, Nordberg kirke, og starter ca. kl 11.30.

Velkommen til seniorakademiets nye hjemmeside! www.sognseniorakademi.no

Trenger du kirkeskyss

**til søndagens gudstjenester i Nordberg?
Ring diakon Lillian Dombestein
tlf. : 973 05 294**

Kirkemiddag i Kirkestua

Kirkemiddagene er blitt stor suksess, og vi håper at det blir en god tradisjon.

Oktober: Onsdag 16. okt.

November: Onsdag 6. og 20. nov.

Desember: Onsdag 11. des

Alle dager kl. 16.15

Pris: Kr. 50 for voksne, kr. 25 for barn. Vipps: 930897

Påmelding: Onsdager med middag innen kl. 09.00.

Link til påmeldingssiden, se menighetens nettside:

<https://kirken.no/nordberg> eller send en epost til EH767@kirken.no

Endringer kan forekomme, sjekk nettsiden.

Forfatterkveld i Maridalen

Deklamering og bevertning - like viktig. Foto: Kirsten Løvdal Bjune

Den nynorske Forfattarkvelden gikk av stabelen i Maridalen kirke – for 24. gang - søndag kveld den 1. september.

Forfattarkvelden har i alle disse årene vært et spennende samarbeid mellom Noregs mållag og Maridalen menighet. Tidligere år har den vært avholdt i juni. Forskjellige omstendigheter gjorde at den måtte forskyves til høstsemesteret dette året.

Årets tema var: Arne Garborg – religiøs fritenkjar. Professor Jan Inge Sørbø, litteraturviter, forfatter og journalist, holdt et interessant foredrag om en av våre litterære klassikere. Vi var mange i kirka som fikk øynene opp for ukjente, til dels svært mørke, sider ved Garborgs person.

Marthe Stenerud Skeie og Jan Skeie, datter og far, framførte sanger av Garborg. Veslemøys bønn: Å hjelp meg du som hjelpa kan, rørte alle inn i sjelen da Marthe sang den til oss.

Gunnar og Kirsten Bjune innledet kvelden med et minikåseri som et bidrag til å forstå Arne Garborg. Alv Reidar Dale ledet forfatterkvelden på sin sogne-dialekt, med humør og allsang. Han har hatt ansvaret for arrangementet etter at Eva Nørstebø, som dro det hele i gang for 24 år siden, har takket seg ut av det ansvaret.

Tradisjonen tro ble det servert kaker og kaffe på kirkebakken i godt vær! Ingvild Finne hadde fått med seg flere fra menigheten, så det ble nok til alle som minglet foran den fine kirkestua.

Kirkerommet var ikke fylt til randen denne gangen. Så følg med på annonseringen og sikre deg at du får med deg Forfattarkvelden neste år!

• Kirsten Løvdal Bjune

På Grinaker veveri. Flott omvisning i en levende bedrift.

Lærerikt på Utvandremuseet på Stange.

Nikolaikirken på Hadeland har en interessant historie.

Fornøyde seniorer på den gamle trefergen "Rigmor".

Glimt fra sommerens seniorturer

Jernbanemuseet på Hamar - en interessant opplevelse.

Alle fotos: Lillian Dombestein

Med støtte fra Stiftelsen Nordberg seniordia-koni har diakonene i Nordberg og Maridalen menigheter arrangert tre dagsturer for seniorer denne sommeren. Turene er populære og har i år vært fulltegnert. Vi lar bildene tale for seg. I juni dro vi på busstur til Hamar hvor vi besøkte Utvandrer-museet på Stange, Domkirkeodden og Norsk jernbanemuseum. I august var det båttur på Oslofjorden med Norges eldste rutegående treferge «Rigmor». Guiding blant øyene i Asker, Bærum og Oslo og lunsj om bord. I september busstur til

Granavolden på Hadeland hvor vi så de berømte Søsterkirkene og også besøkte gården Grinaker som driver et av Norges få veveri og leverer stoff til både klær og møbler. På turene blir vi kjent med hverandre, spiser og hygger oss, opplever og lærer noe nytt. Og diakonene benytter anledningen til å invitere deltakerne inn til andre arrangementer vi driver med innenfor diakonien i Maridalen og Nordberg. Vi gleder oss til å arrangere nye turer sommeren 2025.

• Lillian Dombestein

Feststemt i Maridalen

Sørbråtendagen: Mari og Therese sto for loddosalget. De gjotde det bra!

Maridalen bygdetuns høstmarked. Tori fra Skjerven hadde hundre prosent avsetning på nybakte flatbrød.

Maridalen bygdetuns høstmarked. Jan Edvard og kaffekokerne solgte litervis med sterk skaukaffe.
Alle fotos: Kirsten Bjune

Dette diskuteres i menighetsrådene

Fra møtet i Nordberg menighetsråd 04.09

Loppemarkedet

Det var stor glede i menighetsrådet over at loppemarkedet til Nordberg menighet (23-25 aug.) ble avviklet med godt resultat. Menighetsrådet berømmet god organisering og ledelse av loppemarkedet. Informasjons- og reklamevirksomheten hadde nådd fram til brede grupper som kom på tross av sterkt vekslende vær. Det hadde lyktes å mobilisere bred deltakelse av frivillige. Innsatsen var preget av tydelig entusiasme, ble det sagt. Loppemarkedet er en viktig bygger av miljø lokalt.

Oppnevning

Svein Olaf Thorbjørnsen ble enstemmig oppnevnt til nytt medlem av styret til Stiftelsen Nordberg menighets eiendommer. Han har god kjennskap til virksomheten, blant annet som tidligere medlem og leder av menighetsrådet. Han går inn for Trygve Bornø som måtte trekke seg av helsemessige årsaker.

Menigheten som barnehageeier

Nordberg menighet er eier av en barnehage. Menighetsrådet er organet som forvalter dette eierskapet. Rådet hadde behov for å få en oppfriskning av de formelle sidene ved dette ansvaret. Derfor ba de Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon om innføring i viktige punkter som menighetsrådet må være oppmerksom på. Fagdirektør Øystein Dahle og spesialrådgiver Nora Hallén hadde hvert sitt

rådgivende innlegg via link til møtet.

Når en menighet opptrer som aktiv og god eier, vil den tilføre barnehagen en merverdi, ble det sagt. Det er viktig at barnehagens styrer og dens eier kjenner hverandres roller godt, slik de er regulert i lover og regler. Et godt samspill gir bedre beredskap dersom det skulle oppstå en krise eller når det trengs tilpasninger ved at nye ting blir presentert for barnehagen. Det er eier som har det grunnleggende ansvaret for å beskrive og definere livssyns- og verdiforankringen til barnehagen. Men det er styrer som har ansvaret for barnehagens pedagogiske innhold. Et godt samspill mellom eier og styrer/stab i barnehagen gir også bedre grunnlag for en aktiv langsiktig planlegging av barnehagens økonomi og øvrige utvikling. Det ble også gitt råd om alternativer for hvordan dette samspillet best kan organiseres slik at rollene kan bli ivarettatt på en tilfredsstillende måte.

Eier har også et særskilt ansvar for å ha varslingsrutiner i barnehagen slik et avvik som bryter med loven skal kunne bli tatt tak i. Menighetsrådet skal senere konkludere om organisering og varsling slik at det kan ta ansvaret som eier på en tilfredsstillende måte

Ny kapellan

Christian Volden slutter som kapellan i Nordberg. Menighetsrådet la planer for avskjedsgudstjenesten som finner sted 13. oktober. Den drøftet også innholdet i ansettel-

sesprosessen av Voldens etterfølger. Det er bispedømmerådet i Oslo som ansetter, og menighetsrådet skal etter planen komme med sin uttalelse om søkere innen 7. oktober. Menighetsrådet er også representert når søkerne skal intervjues.

Strategi

Ellers drøftet menighetsrådet det pågående strategiarbeidet. Framdriften henger litt etter planen. Menighetsrådet tar sikte på å vedta strategien for sin mandatperiode på sitt møte 5. november slik at det kan inkluderes i budsjettarbeidet for 2025.

Kirkekjelleren

Det er også oppstått forsinkelser i presentasjonen av det som skal skje med rehabilitering i kirkekjelleren, blant annet på grunn av sykdom. Derfor kunne ikke menighetsrådet drøfte realitetene i dette møtet. Man mente likevel man vil kunne ta igjen forsinkelsene. Det er god kommunikasjon mellom de ulike partene i prosjektet.

• Helge Kjøllesdal

Fra møtet i Maridalen menighetsråd 03.09

Dugnader høst 2024

Oppgaver : Male taket på overbygget ved ny hovedinngang. Tømme takrenne Kutte småbusker, rydde stien. Trenger også en dugnad på utstillingen på bygdetunet. Datoer for dugnader: 24. september 9. oktober

Yoga i kirkestua

Rebecca Shirin Jafari vil gjerne ha yoga her freda-

ger fra 08.00-09.00. Hvis dette skal fortsette, vil vi at det skal løftes inn i menighetens regi. Det er en forutsetning at dette er et åpent og gratis arrangement. Det er viktig at det som formidles er i tråd med det kirken står for.

Misjonsprosjektet

Menigheten har overført litt over 19 000 kr til prosjektet. Ønsker å ta med noen erfaringer fra Malawi til Eastern Cape i Sør-Afrika. Gunnar og Kirsten Bjune tar presentasjon av prosjektet på en kirkemiddag. De skal til Malawi i november, og vi ønsker at de tar presentasjonen når de kommer hjem.

Julekrybbeutstilling

Vi lager utstilling med krybber før jul. Åpning av utstilling: Ved kirkemiddagen 28. nov. Helene Horsfjord holder i prosjektet sammen med Ketil Rosnes.

Utstilling i forbindelse med 125 års-jubileet i mai.

Tema: Vår rolle i skaperverket. Kan man knytte det mot endringer i naturen i 125 år? Vi ønsker å engasjere ulike grupper inn i dette. Vi trenger noe midler for å få dette til. Vi ønsker å søke støtte fra bl.a. Sparebankstiftelsen. Rebecca Jafari lager utkast til søknad.

Utleie av kirkestua

Det er noe utleie, men vi har plass til mer. Utleiemailen legges ut på hjemmesiden til menigheten.

• Unni Harsten

Susanne Lillebø har startet kaféen på Nordberghjemmet.

Nytt kafétilbud på Nordberg

Nå kan alle i nærområdet glede seg til at det endelig blir kafé på Nordberg i lokalene til Nordberghjemmet., Carl Kjelsensv. 23 C.

Lille Sogn kafé åpnet 2. september, og åpningstidene er fra klokken 11.00-14.00 på hverdager. Fra og med 12. oktober vil den også være lørdagsåpen.

Susanne Lillebø er ny kjøkkensjef på Nordberghjemmet. Hun har lang erfaring fra kafedrift, og gleder seg til å starte en ny nabolagskafé i Carls Kjelsensvei 23 C. - Vi produserer kun fersk hjemmelaget mat, og her skal en kunne få god og variert mat til en rimelig pris. Menyen består av påsmurt, varm lunsj, bakst, kaker, og full kaffemeny, forteller den erfarne og kreative kokken. I tillegg kan en få «take away».

Daglig leder Lisbet Sørgjerd håper tilbudet vil bli godt mottatt i nærmiljøet, og at kaféen blir et etterlengtet tilbud og et samlingspunkt for mange.

- Jeg har tenkt på dette lenge, men først da vi fikk en ny kjøkkensjef med mange års kafébakgrunn ble det mulig å gjennomføre ideen om kafédrift. Dette gleder vi oss veldig til, og jeg håper selvsagt at alle i nærområdet støtter opp om kaféen. Her er det god mat og god atmosfære og vi ønsker alle i alle aldre velkommen til Lille Sogn kafé, sier Sørgjerd.

Runes

Kjelsåsveien 130 • www.runes.no post@runes.no

GRATIS BEFARING
9088 6020

SOL- INNSYNS SKJERMING

- Duette
- Plisségardiner
- Persiener
- Rullegardiner
- Lamellgardiner
- Markiser
- Screen

• Vi har **PRISMATCH** mot andre leverandører! • Fornøyde kunder – Google rating 4,8!

• Produksjon i Norge rask levering!

Utstilling åpen etter avtale

RØRLEGGER
HARRY MARTINSEN AS
- mer enn 100 år i bransjen

Små og store oppdrag:
Baderom, varme og sanitær ved rehabilitering og nybygg.
Reparasjoner, varmepumpe, vannmåler, generell service.

TLF: 23 33 24 40
E-post: post@harry-martinsen.no
Web: www.harry-martinsen.no

Kjelsås Malerservice - A. Baumann:

**Alt av
innvendig og utvendig malerarbeid**

- Borettslag, sameier og privat -

Norsk faglært maler med gode, lokale referanser.
NB: Pensjonistrabatt!

Kjelsås Malerservice

Kurveien 52, 0495 Oslo

Mobil: 907 63 309

Kjelsas.malerservice@gmail.com

Nettside: kjelsasmalerservice.no

ELEKTRIKER'N I NÆROMRÅDET

Vi utfører større og mindre oppdrag hos mange
Fornøyde kunder i nærmiljøet. Både bolig,
Borettslag/sameier og næringskunder.
Ingen oppdrag er for små.

Vi tilbyr energieffektivisering og smarte løsninger.
Ta kontakt med oss for gode råd.

Vi gir lokale kunder 10% rabatt på utstyr
ved service oppdrag.

EN SIKKER KONTAKT!

Kjelsås Elektro AS | Tlf. 22 22 10 40 | post@k-e.no | www.k-e.no

KIWI mini pris

KOM I FORM!

- Styrke
- Spinning
- Zumba
- Mensendick
- Yoga m.m.

Tlf. 22 02 81 81

Alt innen Fysioterapi og Manuellterapi
Trykkbølgebehandling

www.stadionfysikalske.no

post@stadionfysikalske.no

Kjelsåsveien 160 - 0491 Oslo, Stillatorget

Spar opp til 50% ved
kjøp av gravstein på nett

GRAVSTEIN24®

Gravstein24 tilbyr også
vedlikehold og oppussing.
Stort utvalg av nye gravsteiner.
Ring oss på tlf. 4000 2448

gravstein24.no

- en del av Ellingard
Gruppen

 **Hamrerfirma
Ryen & Co.**

Frysjaeveien 27A, 0884 Oslo
Tlf: 22 02 09 80 / Mobil: 48 00 34 79
www.ryenogco.no

Leie lokale?

Har du behov for å leie
lokale til feiring av dåp,
konfirmasjon, bursdag,
minnesamvær?

Kontakt oss på telf: 992 59 819.
e-post: korsvollutleie@gmail.com
Se også

www.korsvollfelleskapet.no
(om oss) for mer info og priser
Korsvoll menighetshus
Tåsenveien 121

Gunnar Ruud

Catering - Selskapsmat

Matglede til hverdag og fest!

www.gunnarruud.no

Tlf. 23 30 25 00

og smaken, den slår ingen!

Konfirmasjon
Bryllup
Barnedåp
Snitter
Tapas
Koldtbord
Middager
Gryteretter
Grillmat
Fingermat
Kaker
og mye mer...

Røde Kors Oslo

Til stede for mennesker i vårt nærmiljø

Vi har behov for flere besøkvenner.
Har du tid til å glede et medmenneske?
Du vil få opplæring.
Kontakt oss på epost frivillig.oslo@redcross.no
eller ring 412 05 968
www.rodekors.no/oslo

Sjekk Punkt **VÅR KOMPETANSE, DIN TRYGGHET!**

Bestill sjekk av bilen din i dag! **T. 22 15 06 88**

KJELSÅS BILVERKSTED

ADVOKATFIRMAET DA

NORJUS

Arv, testament, avtalerett, eiendom m.m.

En av mange hyggelige uttalelser fra våre klienter:
Tusen takk for godt utført arbeid, dere har vært dyktige, raske, ryddige og etterrettelige. Jeg kommer personlig til å anbefale dere (har gjort) om det skulle være noen som skulle trenge hjelp en gang. EMG, Oslo

Sognsveien 75 C - T 22 55 51 80 – norjus@norjus.no

ULLEVÅL STADION

DNB Eiendom

dnbeiendom.no

Fra hjem til hjem

Selge bolig på Ullevål?

Lurer du på hva boligen din er verdt? Vi er lokalkjente eiendomsmeglere med ekstra god kunnskap om Ullevåls markedet. Ta kontakt for gratis verdivurdering* og en hyggelig boligprat!

*tilbudet gjelder ut 2023.

DNB Eiendom | Ullevål
Sognsveien 77 C, 0855 Oslo

Meny Kringsjå – din nærbutikk med det store utvalget.

Du får så mye mer

KRINGSJÅ

9-20 (9-18) tlf 23 00 85 85
Minister Ditleffsvei 21 – www.meny.no

**Velkommen
til en hyggelig
handel!**

Nye og gamle
pasienter
ønskes
velkommen!

Timebestilling
22 15 30 00

GREFSENTANNLEGEPRAKSIS

Kjelsåsveien 7 - 0488 OSLO - Telefon: 22 15 30 00 - Telefaks: 22 15 29 00
E-post: post@tannlegepraksis.no - Internett: www.tannlegepraksis.no

Leie lokale?

Visste du at Nordberg menighet har to fine lokaler til utleie: Kirkestua og Ungdomshuset.

Kirkestua rommer opp mot 100 gjester, mens det i Ungdomshuset er plass til 50 - 60 personer. Lokalene kan brukes til bursdager, minnesamvær, jubileer, bryllup, dåp og konfirmasjoner.

For spørsmål om utleie - epost:
utleie.nordbergkirke@gmail.com.

Torpa
EL-installasjon

AVD. OSLO - TLF. 61 11 25 25

elkonor
AUTORISERT EINSTALLATØR

Alt av elektriske anlegg

**Kom innom for en hyggelig prat
på vårt kontor i
Nordbergveien 43 d**

www.torpa-el.no
post@torpa-el.no

**SØNDAG KL 11.00
I NORDBERG KIRKE**

- Søn 13. okt Gudstjeneste for små og store
Sokneprest Ulrike Lunde, prost
Elisabet Yrwing Guthus
Avskjedsgudstjeneste for kapellan Christian Volden
Utdeling av kirkebok til 4-åringer
- Søn 20. okt Høymesse
Sokneprest Ulrike Lunde
- Søn 27. okt Bots- og bønnedag
Bandgudstjeneste
Diakon Lillian Dombstein
Prest Svein Olaf Thorbjørnsen
- Søn 03. nov Allehelgensgudstjeneste
Sokneprest Ulrike Lunde
Diakon Gudrun Homstvedt
- NB! Kl. 18.00 Minnegudstjeneste
Sokneprest Ulrike Lunde
Diakon Lillian Dombstein
- Søn 10. nov Gudstjeneste for små og store
Utdeling av bok til 2-åringer
Sokneprest Ulrike Lunde
Trosopplærer Elisabeth Danielsen Haare
- Søn 17. nov Bandgudstjeneste
Vikarprest John Egil Rø
Diakon Lillian Dombstein
- Søn 24. nov Høymesse
Sokneprest Ulrike Lunde
- Søn 01. des Gudstjeneste for små og store
Lys våken
Sokneprest Ulrike Lunde
Trosopplærer Elisabeth Danielsen Haare
- Søn 08. des Høymesse
Sokneprest Ulrike Lunde
Diakon Lillian Dombstein

**SØNDAG KL 11.15
I MARIDALEN KIRKE**

(Maridalsbussen ankommer kirken kl 11.09.)

- Søn 20. okt Gudstjeneste
Sokneprest Ketil Rosnes
Diakon Gudrun Homstvedt
- Søn 03. nov Minnegudstjeneste
NB! kl 18.15 Sokneprest Ketil Rosnes
Diakon Gudrun Homstvedt
- Søn 17. nov Nynorsk salmemesse
Sokneprest Ketil Rosnes
- Søn 01. des Gudstjeneste
Sokneprest Ketil Rosnes

**Menighetskontor
for Nordberg og Maridalen kirker:**

Nordberg kirke: Kringsjågrenda 1, 0861 Oslo.
Tlf. 23 62 94 90 eller en ansatt direkte
E-post: post.nordberg.oslo@kirken.no
Konto: 1600.21.35020.
Vipps: 23077

Maridalen kirke: Maridalsveien 506
Konto: 1602.49.01959
Vipps: 70556

Er du ungdom og ønsker info og/ eller kontakt med oss? Legg oss til!

Navn og adresser

Sokneprest i Nordberg:
Ulrike Eva Lunde
E-post: ul686@kirken.no
Tlf: 452 40 409

Daglig leder for Nordberg og Maridalen:
Marianne Utle
Tlf: 928 38 041
E-post: mu954@kirken.no

Redaktør menighetsbladet, midlertidig menighetssekretær
Unni Harsten
Tlf. 907 54 341
E-post: uh564@kirken.no

Nordberg menighetsbarnehage:
Bjørn Wang Langer
E-post: styrer@nordbergmenighetsbhg.no
Tlf: 467 49 637

Sokneprest i Maridalen:
Ketil Rosnes
Tlf: 930 93 920
E-post: kr736@kirken.no

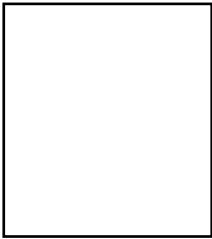
Diakon for seniorer:
Lillian Dombestein
Tlf: 973 05 294
E-post: ld929@kirken.no

Diakon for seniorer:
Gudrun Aas Homstvedt
Tlf: 468 62 174
E-post: gh697@kirken.no

Nordberg menighetsråd Leder:
Sissel Hodne Steen
Tlf: 476 18 023

Kapellan i Nordberg
Ledig stilling

Organist:
Eivind Gjerdalen Vonen
Tlf: 23 62 94 94
E-post: ev342@kirken.no

Trosopplæringsleder:
Elisabeth Danielsen Haare
Kontortlf: 23 62 94 99
E-post: eh767@kirken.no

Maridalen menighetsråd Leder:
Gunstein Hansen
Tlf: 952 03 280

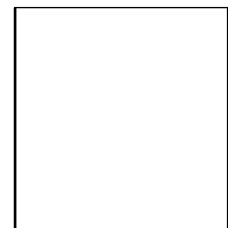
Kjøkkenassistent:
Shehnaz Noori

Ungdomsarbeider:
Torgeir Ihle
Tlf. 410 11 359

Ungdomsarbeider:
Ledig

Organist i Maridalen:
Juni Hunstad
(midlertidig)

Dirigent Tweesters:
Hanna Vegge
E-post: nordbergtweesters@gmail.com

Leder Tweesters:
Andrea Moe

Koransvarlige Bago:
Eliza Engebretsen
E-post: nordbergbago@gmail.com

Solveig Lindheim

Kirketjener i Maridalen:
Bjørn Magnus Hanserud
Tlf. 900 63 656

Julemarked første helgen i advent

Er det for tidlig å tenke på jul? Absolutt ikke!

Mange flinke damer la opp på strikkepinnene og satte symaskinen i sving allerede i desember i fjor. Dermed er det blitt utrolig mye fine saker som skal selges på julemarkedet.

Vi må ikke glemme caféen. Der blir det kaffe, saft og hjemmebakst. Og mulighet for å sitte lenge, handle litt og være med på godt, gammeldags lotteri.

Har du laget ting til markedet (tusen takk skal du ha!), kan du levere på våre jobbkvelder (se s.18) eller på kirkekontoret.

Fredag 29. nov 16.30 - 19.00
Julegrantenning kl.17.00

Lørdag 30. nov 11.30 - 15.00

Søndag 1. des 12.00 - 14.30
med trekning av lotteri kl 14

Glitrende selskapsvesker og fine kort for en hver anledning.

Julelopper som alle - særlig barna - elsker - og masse fin strikking.

Hvorfor får du Menighetsbladet i postkassa di? Bladet blir delt ut i alle postkasser på Nordberg og i Maridalen. Bladet regnes som informasjon – ikke som reklame i samsvar med Markedsføringsloven og Forbrukertilsynets rettleiding for levering av uadressert reklame og aviser. Papiret er resirkulerbart.